

Seminární práce

Mapování urbanistické situace Solidarita- Staroměstské náměstí

Urbanismus I 2014/2015

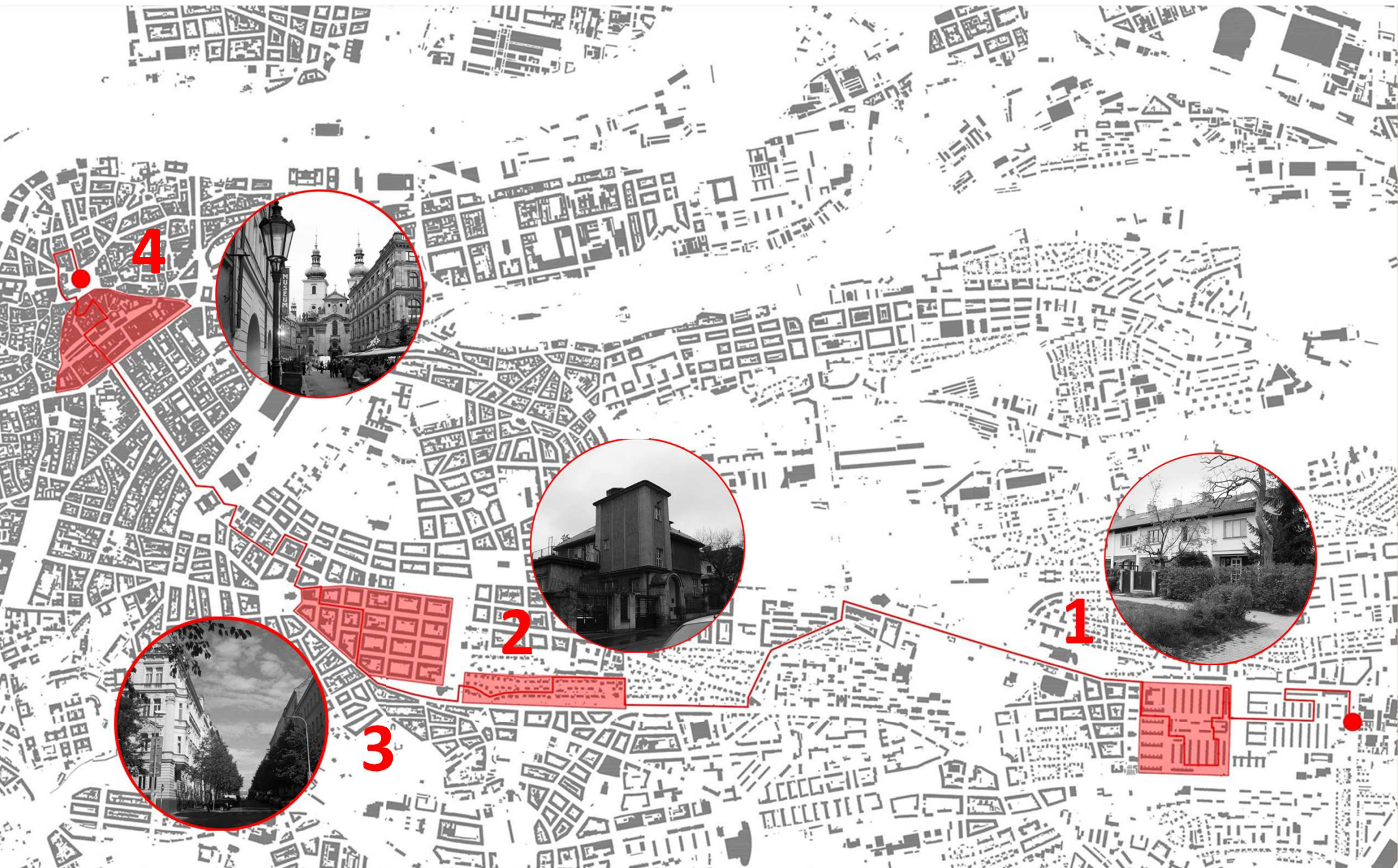
Jakub Daniel

Daniela Mynářová

Štěpánka Poučová

Nikola Procházková

SOLIDARITA

Sídliště bylo vybudováno jako první poválečný bytový projekt v letech 1947-1951 v Praze ve Strašnicích. Jedná se o první lineární sídliště a o první sídliště s funkcionalistickým nádechem s železobetonových stavebních prvků. Jednalo se o předchůdce prefabrikovaných dílů, které se připravovali na přímo na stavbě.

Hlavní projektantem byl František Jech a jeho tým, další významné osoby podílející se na projektu byli Hanuš Majer a Karel Storch.

Projekt vycházel z konceptu „ekonomie nejmenšího bytu“ představené českou intelektuální levicovou skupinou „Levá fronta“ na výstavě 1931.

Sídliště obdélníkového tvaru se rozkládá na ploše 880x440 metrů od ulice Bečvářova po ulici Úvalskou. Výstavba je kombinací dvoupodlažních nepodsklepených řadových rodinných domů a čtyřpodlažních bytových domů. Struktura je doplněna základná školou J. Fučíka se sportovním hřištěm, Strašnickým divadlem, veřejnými prádelnami a parkem, který uprostřed rozděluje sídliště na dvě části. Podélně je sídliště protnuto osou ulicí Dvouletky.

Rodinné domy jsou děleny do 4 bloků, každý sestávající ze sedmi řad domů se zahradou a malou předzahrádkou. Celé sídliště je protnuto zelení, ale nejedná se o zahradní město. Rodinný domek má v přízemí kuchyni, toalety, koupelnu a obývací pokoj se vstupem do zahrady. V prvním patře se nacházejí dvě ložnice, z nichž menší má přístup na malý balkon.

VINOHRADY

Pod názvem Viničné Hory byly od roku 1788 samostatným územním celkem, od zavedení obecních samospráv v roce 1849 obcí.

V roce 1875 byla tato obec rozdělena na dvě části dnes známé jako Vinohrady a Žižkov. V 19. století, až do rozpadu Rakouska-Uherska v roce 1918, centralistická habsburská Vídeň bránila konkurenci rostoucí Prahy zakládáním samostatných královských měst místo jejich spojení s ní – tak bylo založeno i Královské město Vinohrady.

Po zahájení bourání pražských hradeb na počátku 70. let 19. století se zde směrem od Národního muzea rozvíjela bytová výstavba vzrůstající se středních a horních vrstev. Královské Vinohrady se prudce rozvíjely a postupně se staly čtvrtým největším městem v českých zemích.

V roce 1922 byly přičleněny k Velké Praze, spolu s dalšími obcemi. V souvislosti s tím došlo k rozsáhlému přejmenování ulic, dříve pojmenovaných po významných českých osobnostech, aby se zamezilo nejednoznačnosti v rámci Velké Prahy. Z té doby pocházejí názvy vinohradských ulic po státech a hlavních městech spojeneckých států Dohody.

Dnes jsou Vinohrady rozděleny mezi pět různých městských částí. Žádná jiná pražská čtvrť není rozdělena tolikrát.

Snaha oprostit se od dobově ideologicky nežádoucích asociací vyústila při reorganizaci obvodů Prahy v roce 1960 ke zrušení přívlastku *Královské*, k velké nelibosti vinohradských rodáků i ostatních obyvatel této čtvrti.

ulice Rumunská

náměstí Míru

zkoumaná oblast

HAVELSKÉ MĚSTO

Havelské město bylo založeno kolem 30. až 40. let 13. století na území staršího osídlení kolem kostela Svatého Havla, uvnitř hradeb Starého města pražského. I když bylo jeho součástí, Havelské město mělo svůj vlastní právní a správní řád až do roku 1287, kdy se tato města sloučila.

Jádrem Havelského města bylo tržiště konkurující tržišti na Staroměstském náměstí. Takzvané 'Nově tržiště' mělo panovnická privilegia. Na té části takto vzniklého města, kde téměř nebyla starší zástavba, bylo založení pravoúhlé. Zatímco blíže ke Staroměstskému náměstí se již nacházely domy, kterým se nové založení přizpůsobilo. Na domech bylo časté použití lomové opuky.

Náměstí a frekventované ulice byly vydlážděny. Centrální tržiště Havelského města mělo délku kolem 560 metrů a leželo na dnešních ulicích Rytířská a Havelská, mezi dnešními náměstími Ovocný a Uhelný trh. Ve 14. století došlo k rozdělení rozlehlého Havelského náměstí pomocí soukenických kotců na dvě ulice. Vznik Havelského města možná později podnítl založení Nového města pražského.

kostel sv. Havla

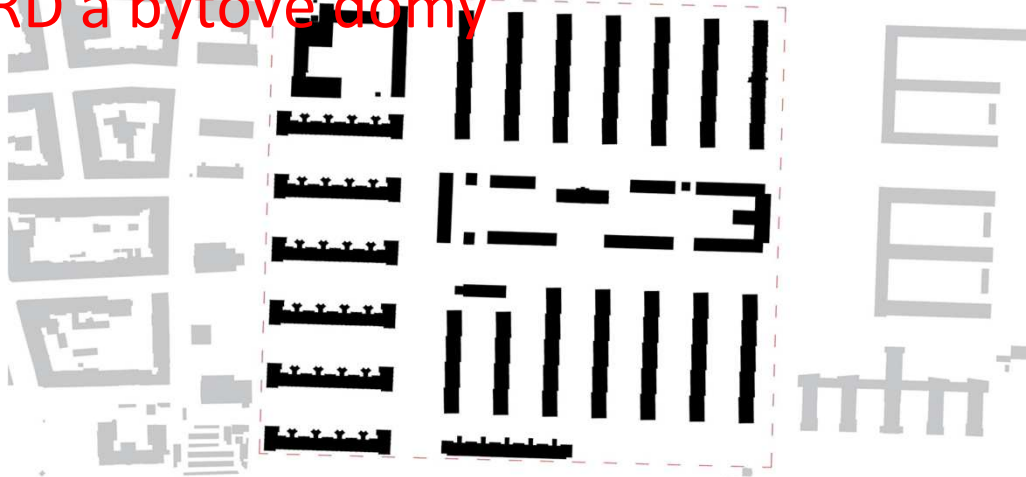
ulice Havelská

ZASTAVĚNÝ PROSTOR / NEZASTAVĚNÝ PROSTOR

SOLIDARITA

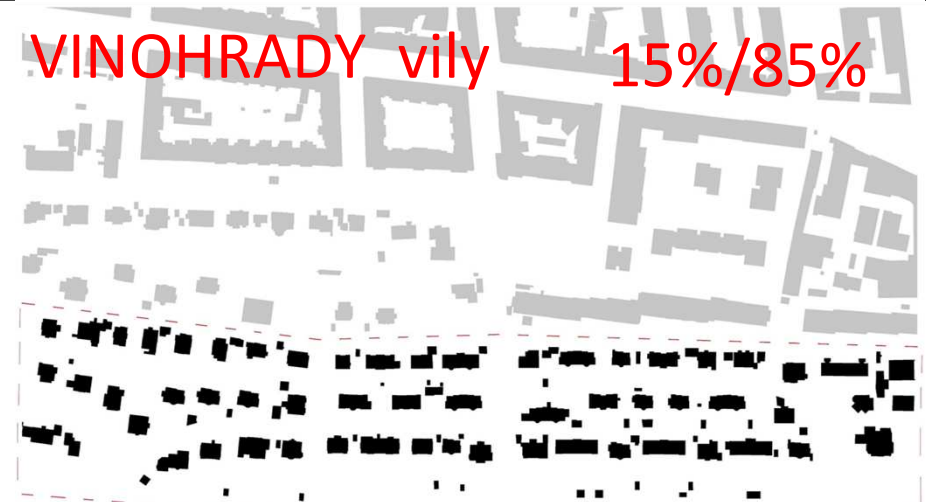
19%/81%

RD a bytové domy

VINOHRADY vily

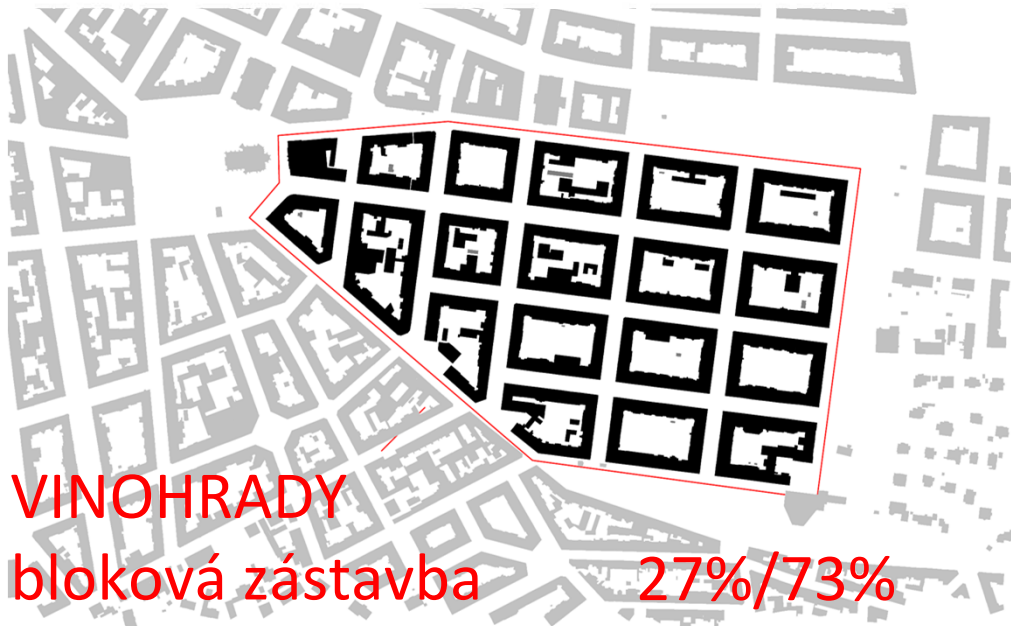
15%/85%

VINOHRADY

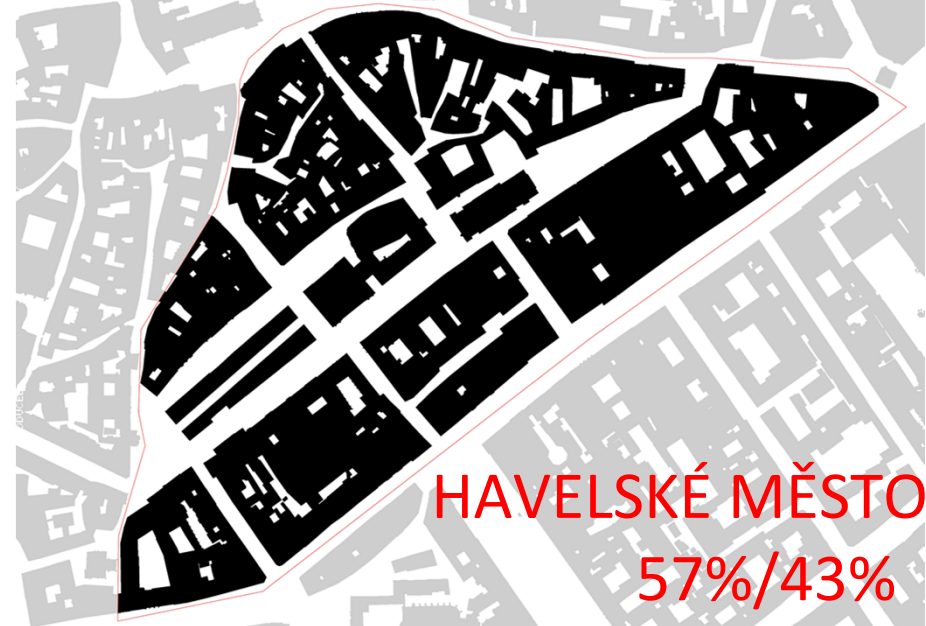
bloková zástavba

27%/73%

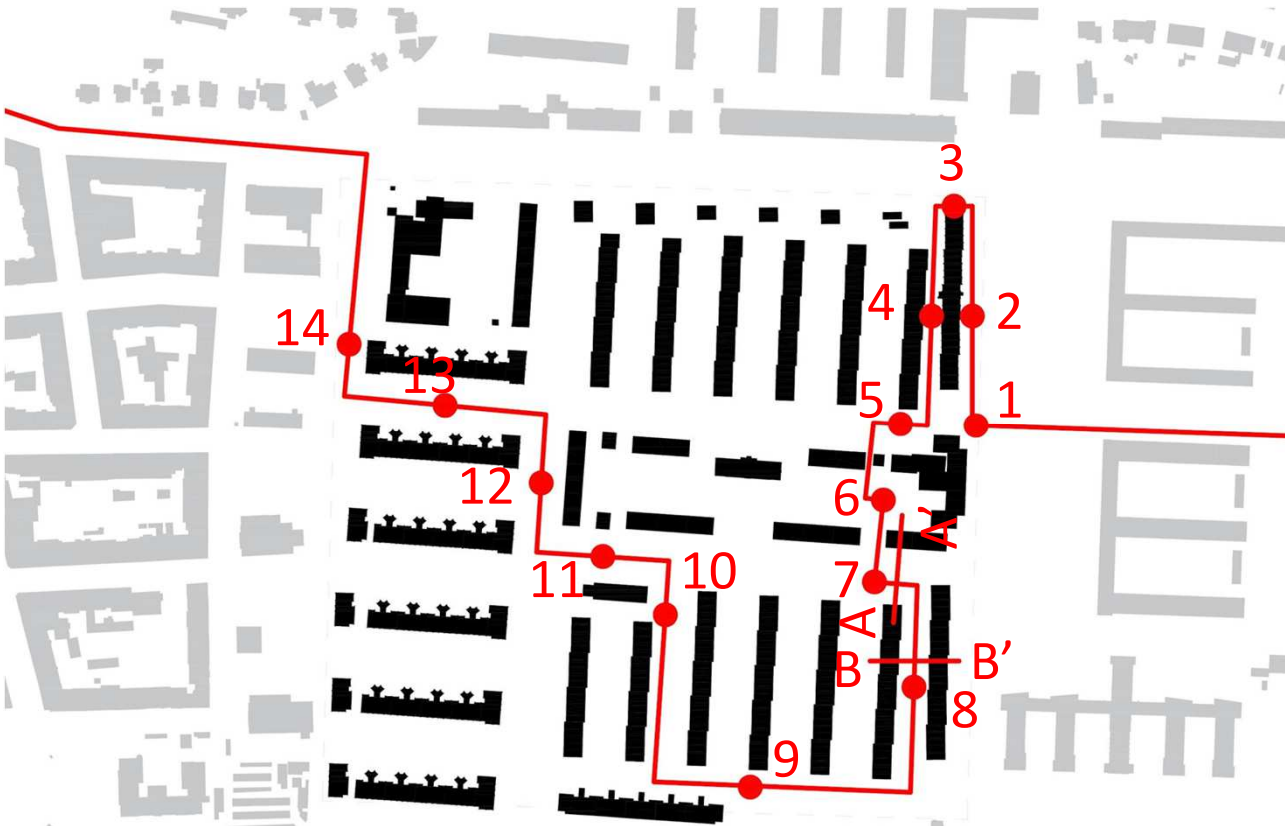

HAVELSKÉ MĚSTO

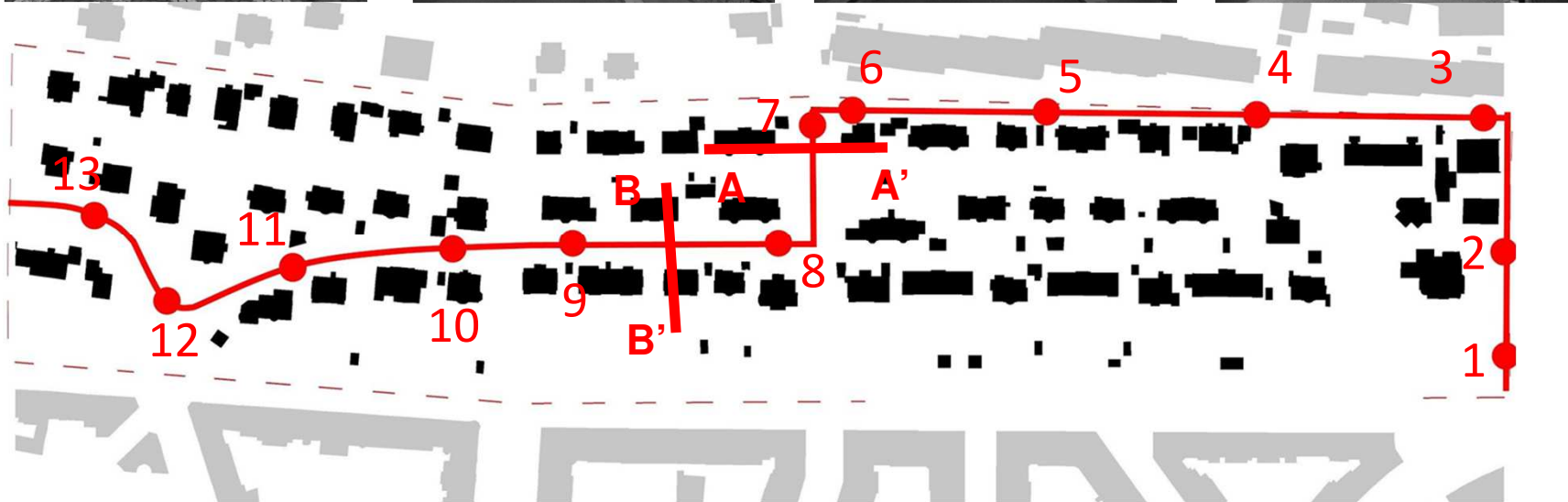
57%/43%

SOLIDARITA fotocesta

VINOHRADY vily fotocesta

VINOHRADY bloky fotocesta

HAVELSKÉ MĚSTO

fotocesta

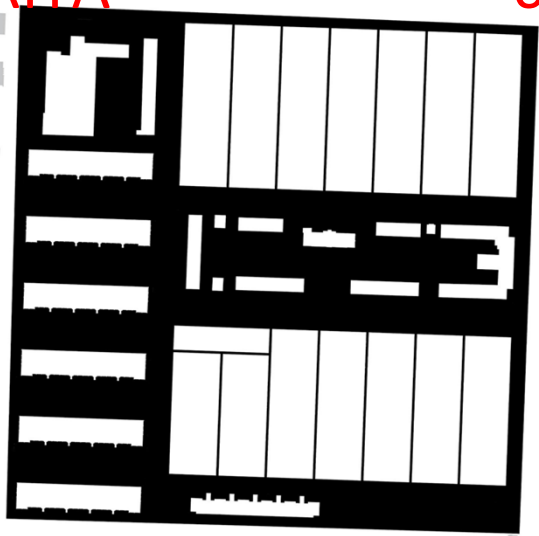
Urbanismus I
LS 2015

Jakub Daniel, Daniela Mynářová,
Štěpánka Poučová, **Nikola Procházková**

VEŘEJNÝ PROSTOR / SOUKROMÝ PROSTOR

SOLIDARITA

67%/33%

VINOHRADY vily

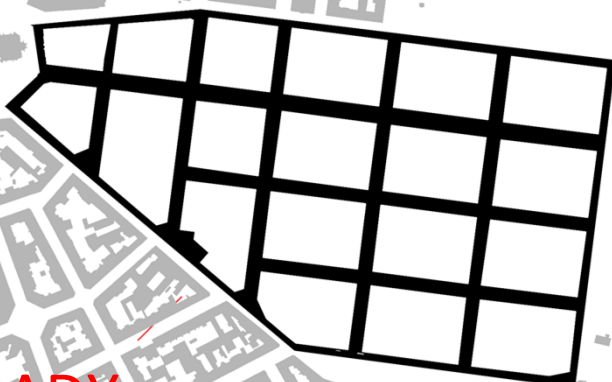
25%/75%

VINOHRADY

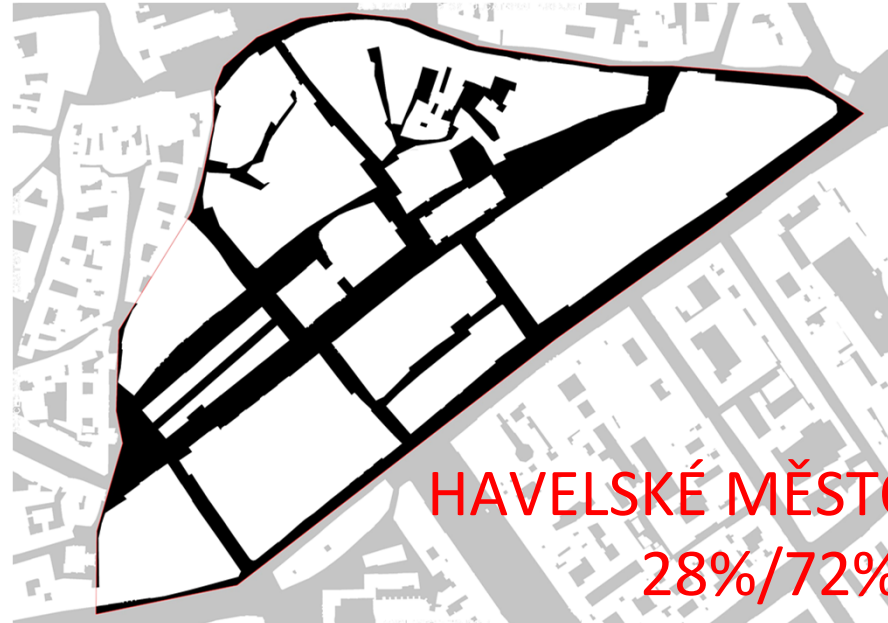
bloková zástavba

45%/55%

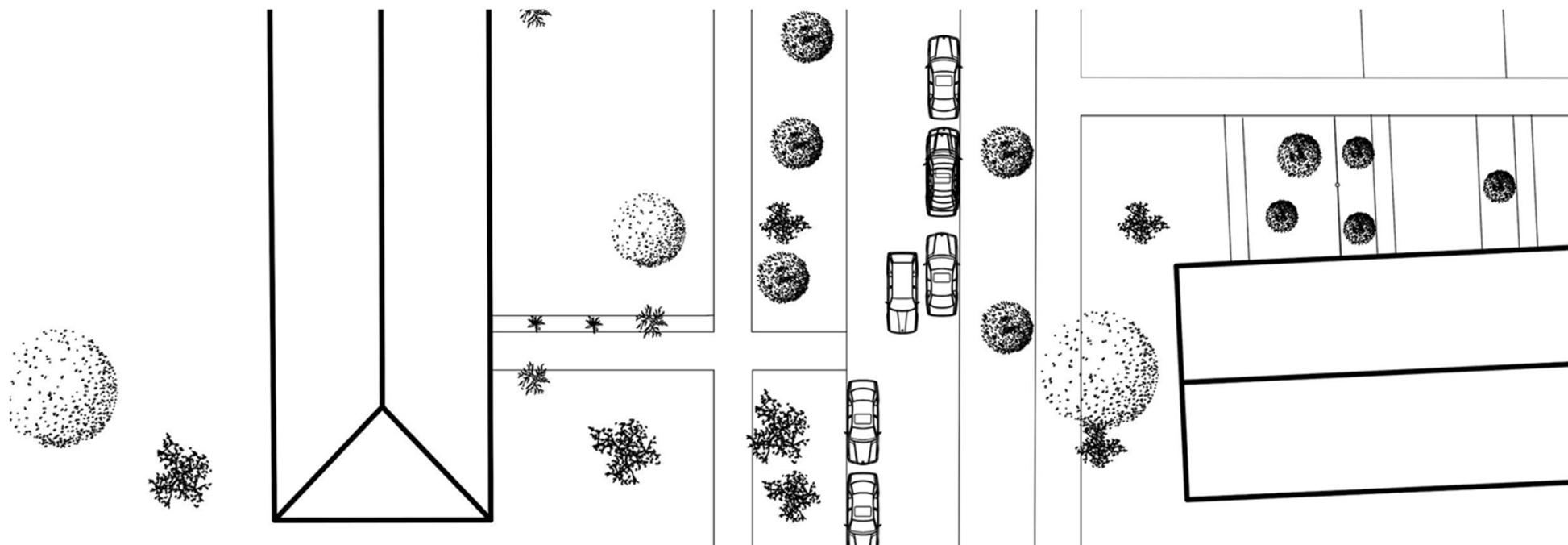
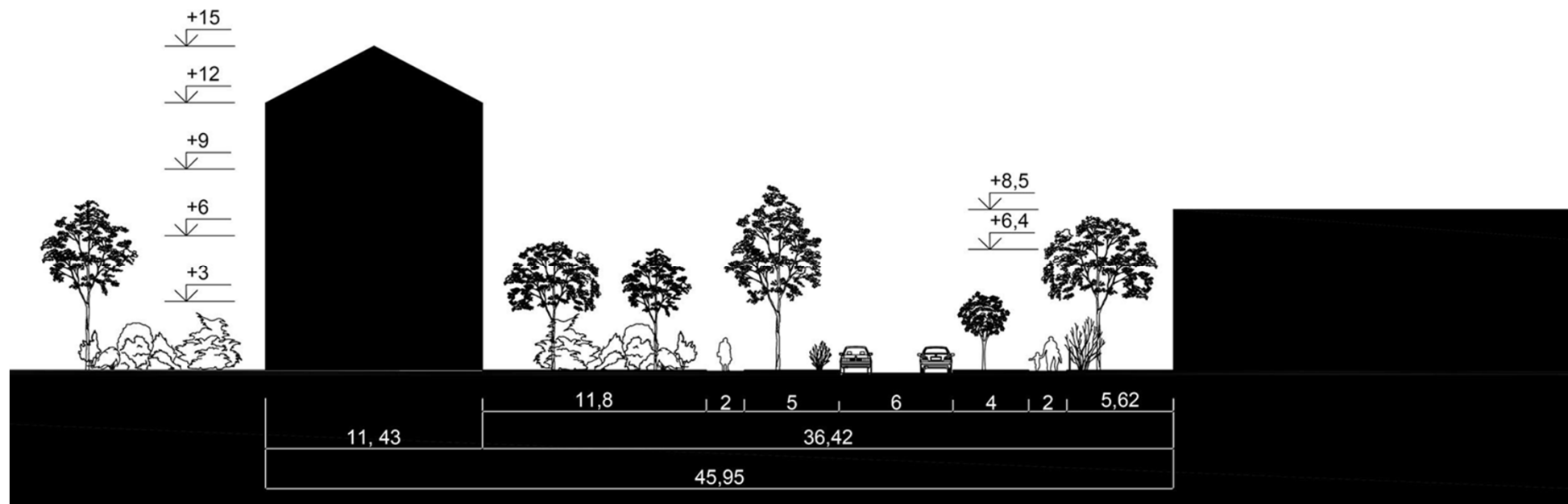

HAVELSKÉ MĚSTO

28%/72%

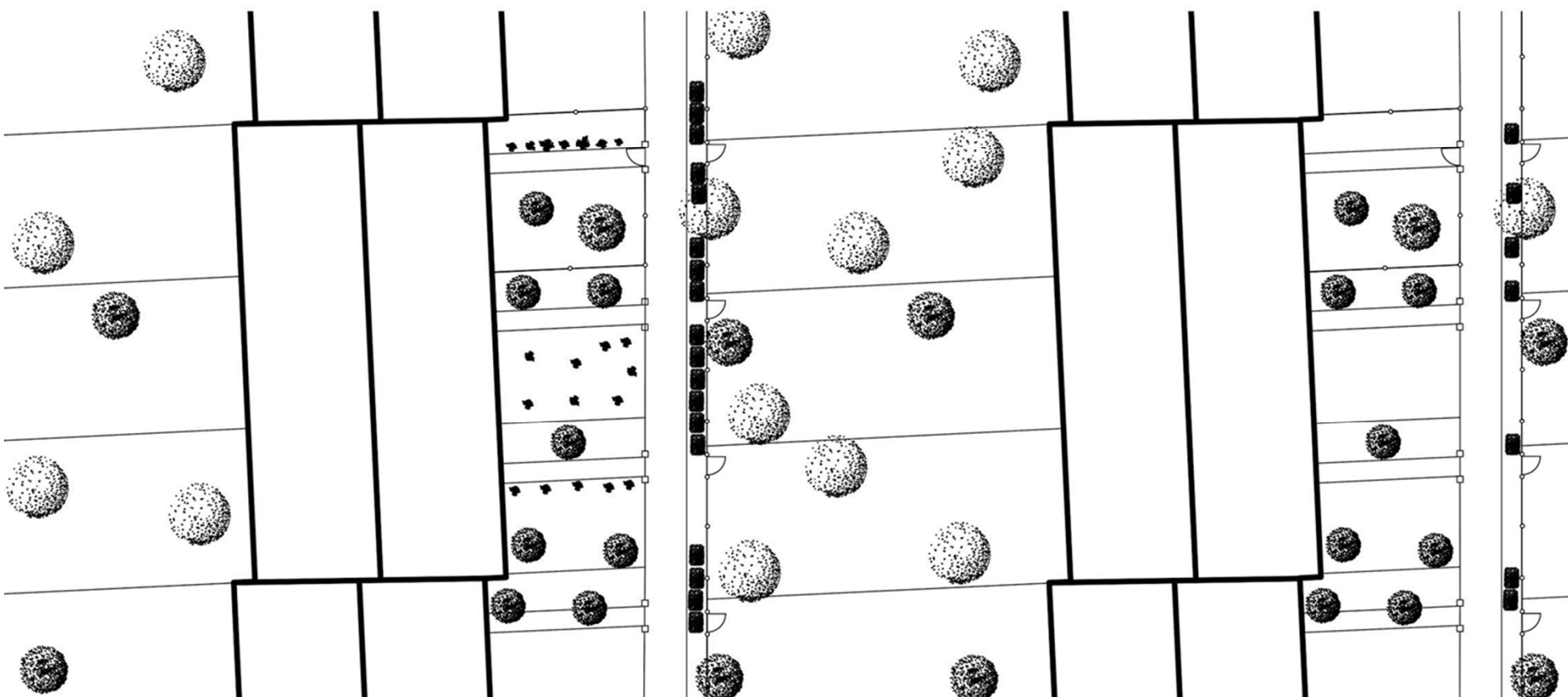
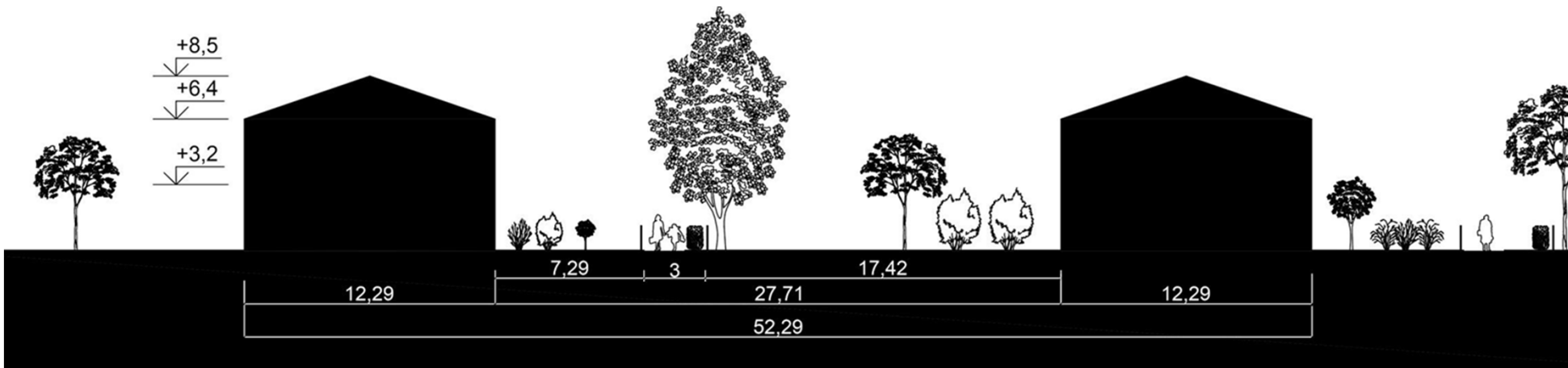

SOLIDARITA - ŘEZ A-A'

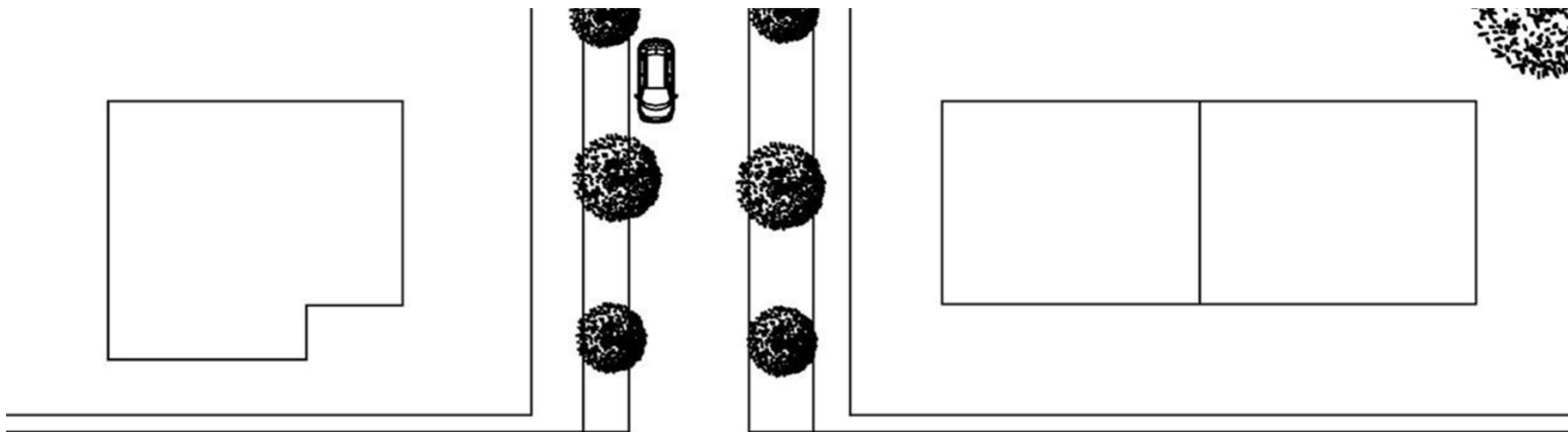
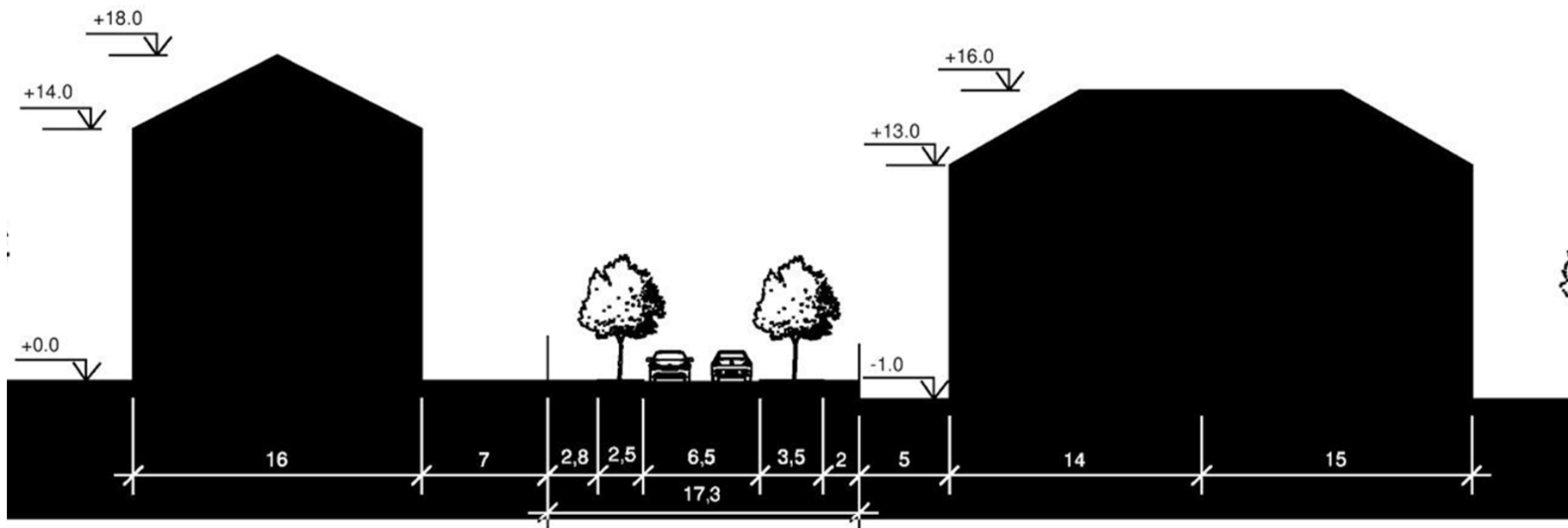
řez ulicí Brigádníků

SOLIDARITA - ŘEZ B-B'

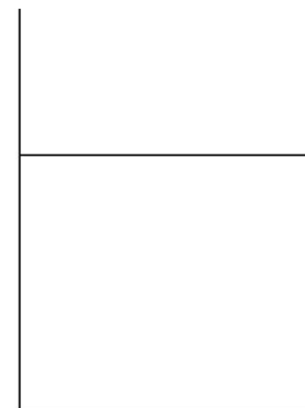
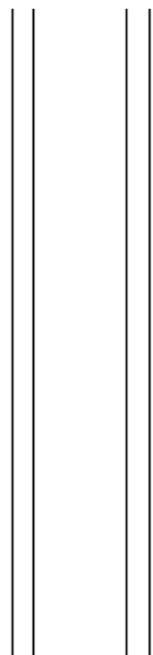
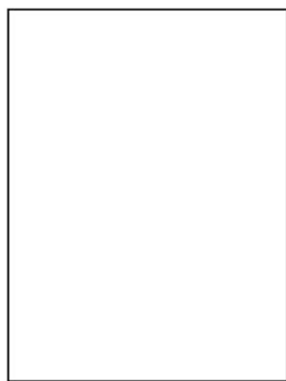
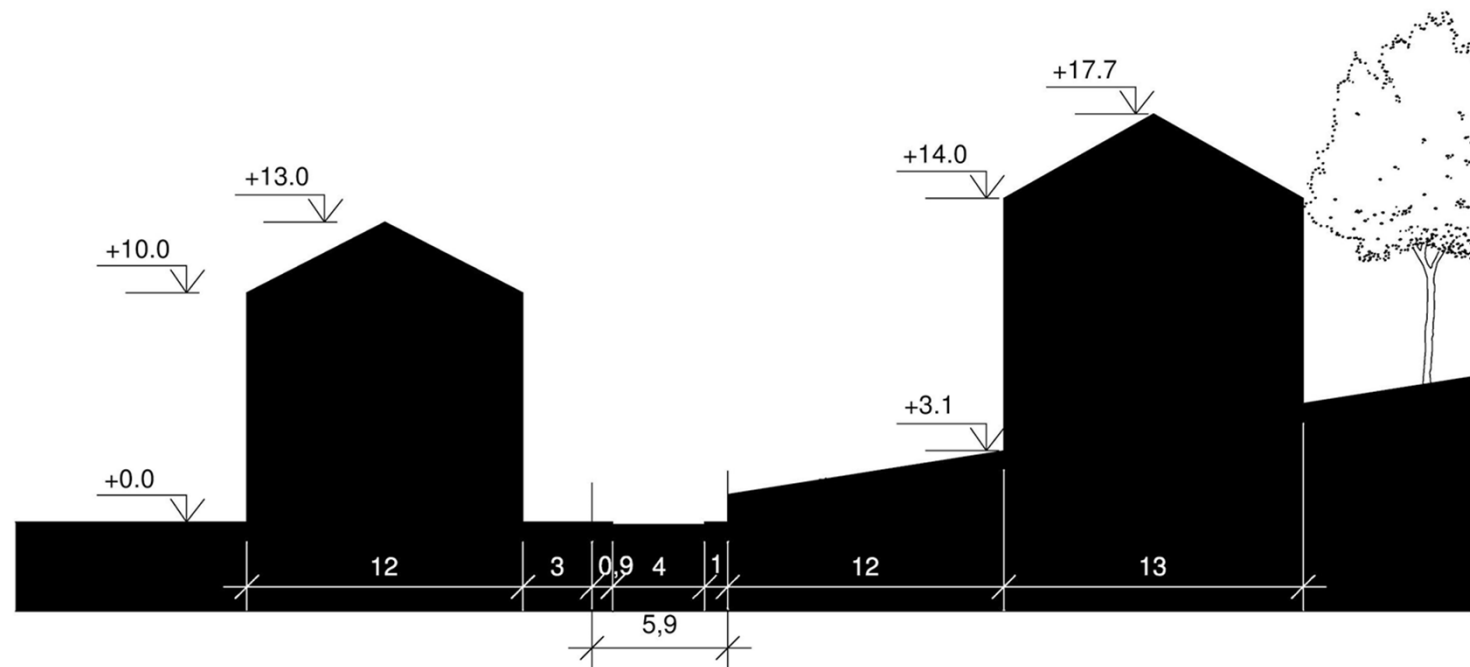
řez pěší cestou Dětská

VINOHRADY - VILY ŘEZ A-A'

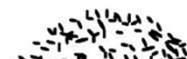

řez ulicí Chorvatská

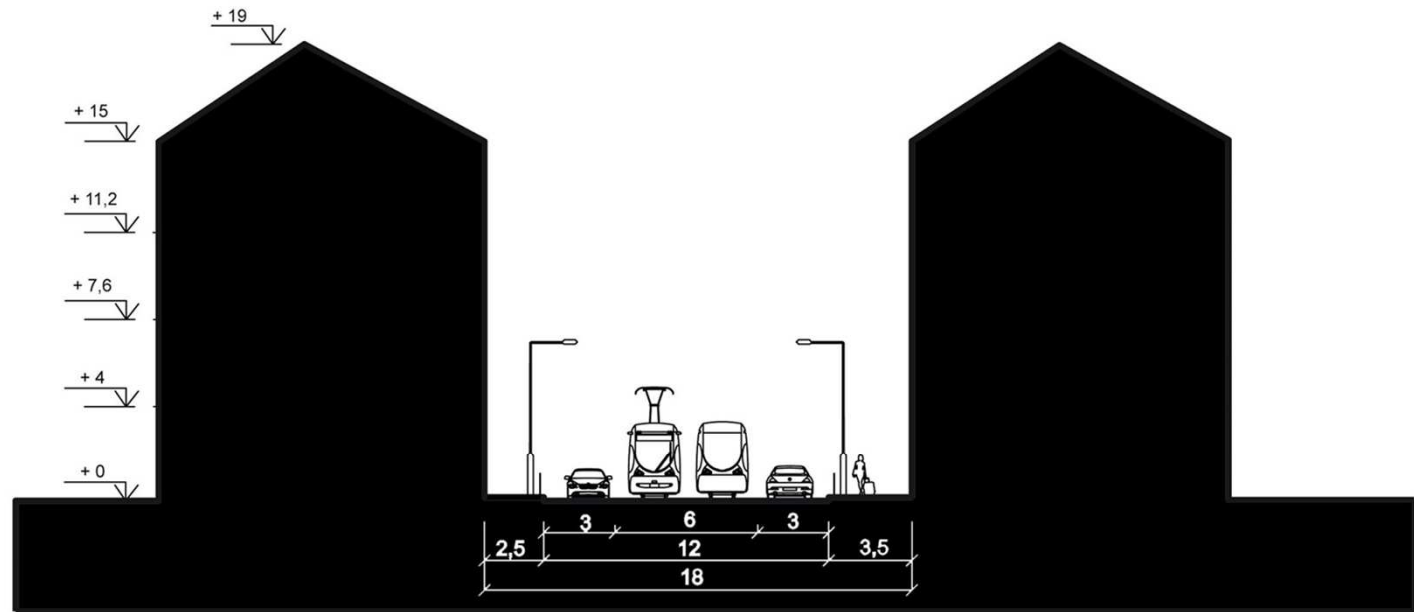
VINOHRADY - VILY ŘEZ B-B'

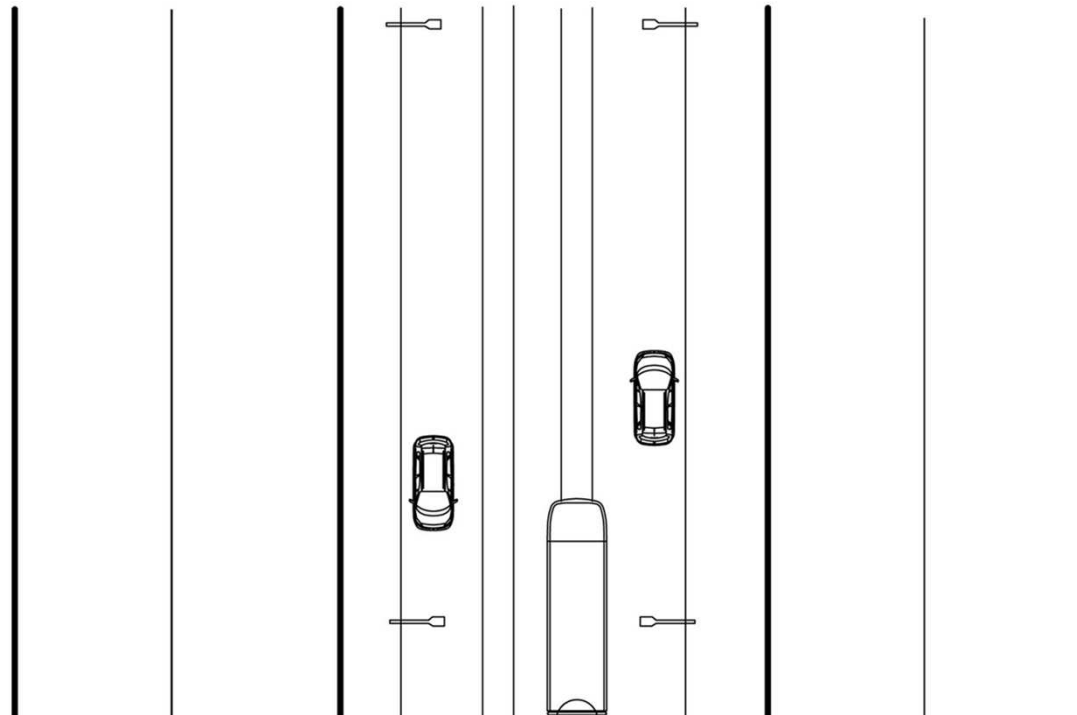
řez ulicí Na Šafránci

VINOHRADY ŘEZ A-A'

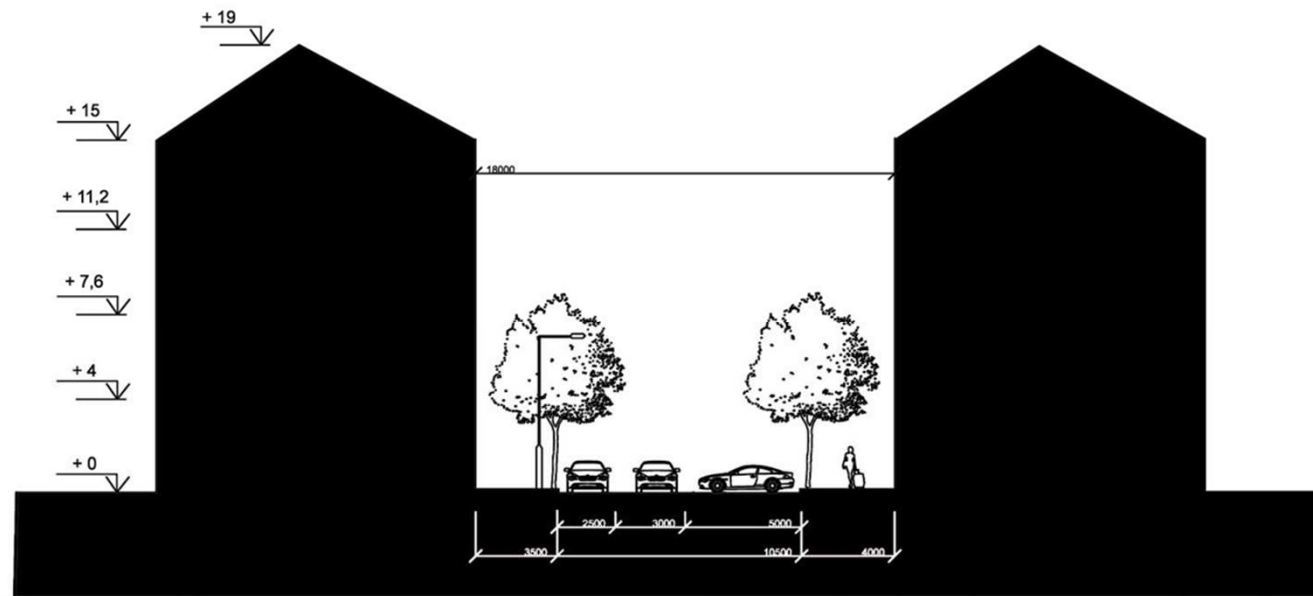

řez ulicí Francouzská

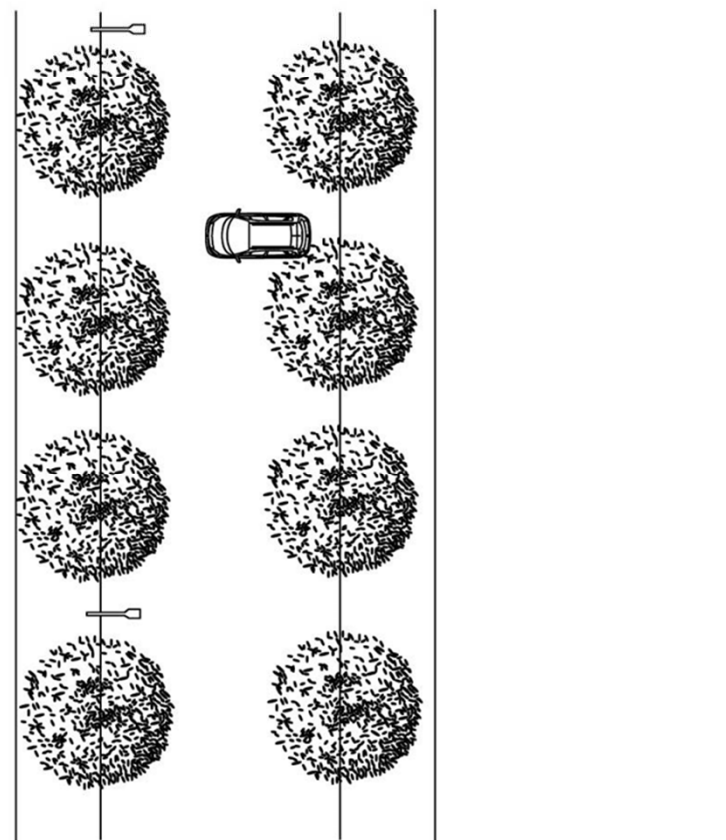

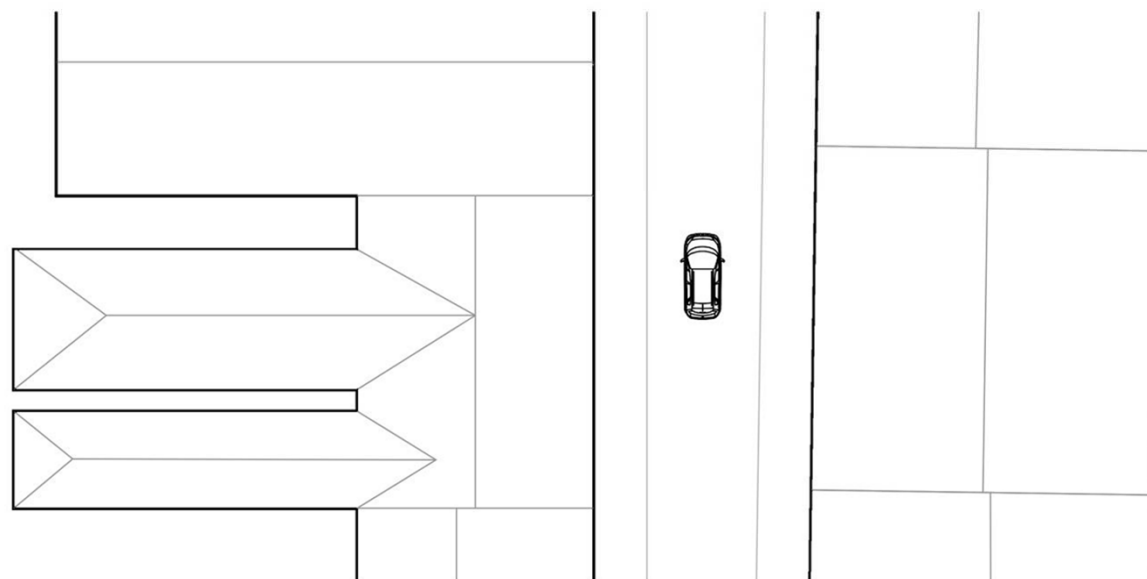
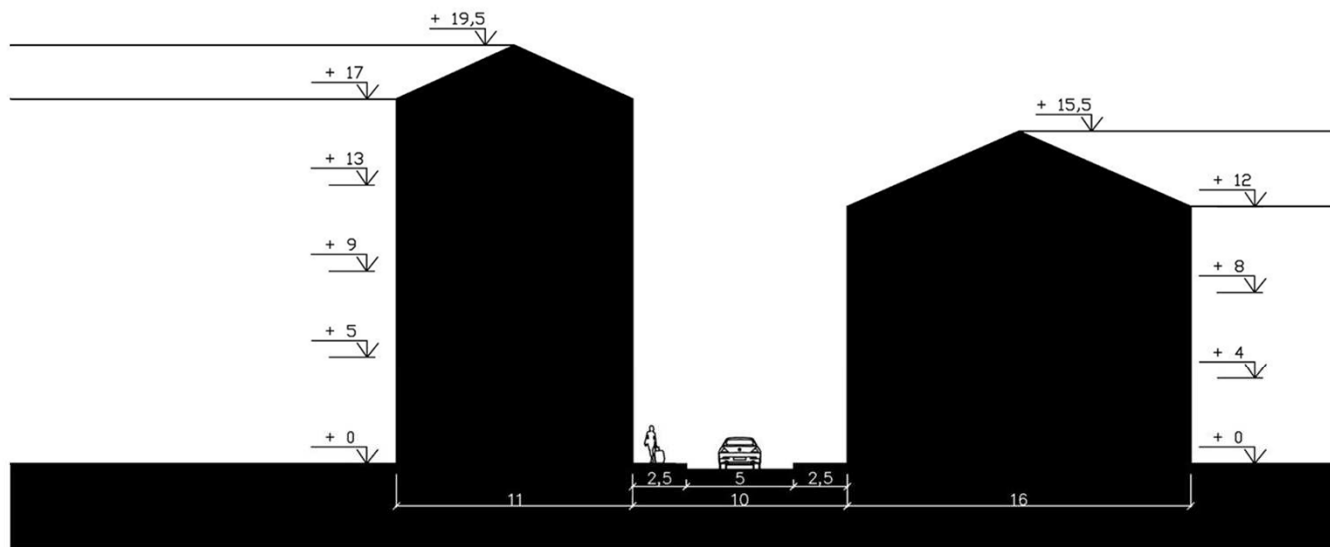
VINOHRADY ŘEZ B-B'

řez ulicí Budečská

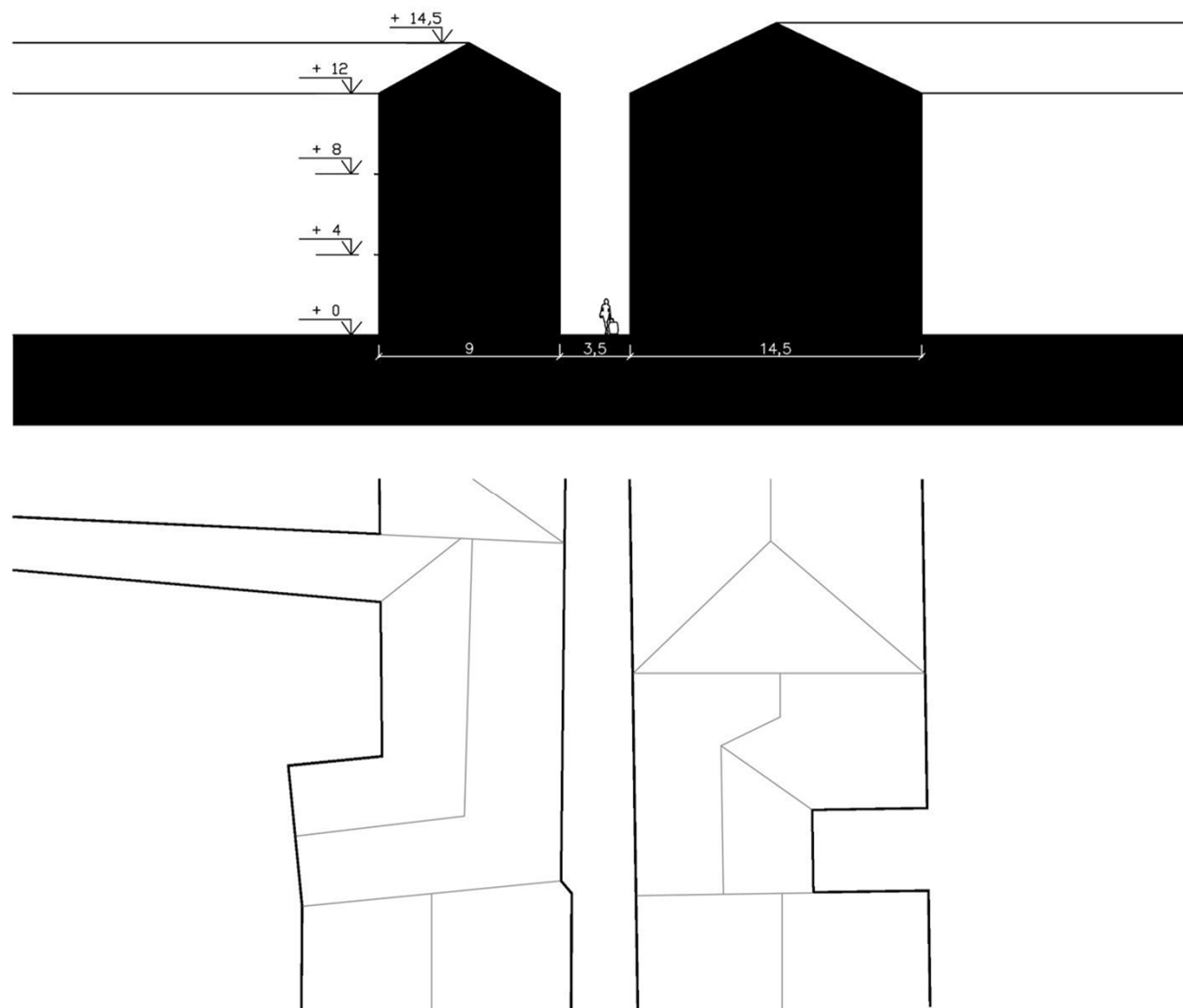

HAVELSKÉ MĚSTO ŘEZ A-A'

řez ulicí Železná

HAVELSKÉ MĚSTO ŘEZ B-B'

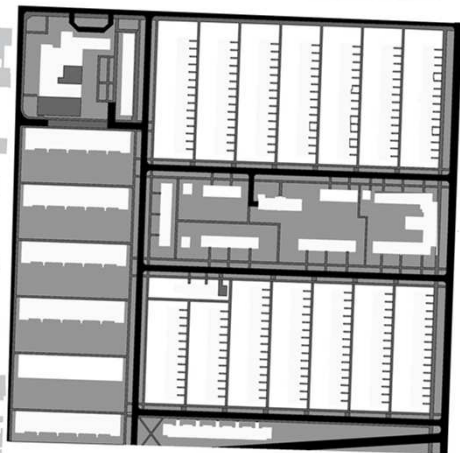

řez ulicí Kožná

ZPEVNĚNÝ PROSTOR

JAKO PODMNOŽINA VEŘEJNÉHO PROSTORU

SOLIDARITA

VINOHRADY vily

VINOHRADY
bloková zástavba

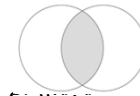
HAVELSKÉ MĚSTO

1. Nízká zástavba v kontrastu víceúrovňovými bytovými domy
2. Řadové domy
3. Stání na ulicích
4. Vnitřní blokové členění s doplněnou infrastrukturou
5. Zahrady kolem řadových domů napojené na veřejný prostor
6. Veřejný prostor protknut zelení
7. Čtyřpodlažní bytové domy
8. Sedlové a valbové střechy
9. Ortogonální bloky, kolmé osy
10. Veřejná doprava nezasahuje do prostoru sídliště

Ulice Solidarity, Solidarita, Praha, ČR

Sídliště se podobají ve svém prefabrikovaném vzhledem a svými rozměry. Další pojící znak je jejich vztah k přilehlé zahradě a obklopující zelení, přestože se nejedná o zahradní město.

Rozdíl se nachází v konstrukci. Solidarita je z betonových dílů, zatímco domy v Harrow Wealds jsou postaveny z dřevěné konstrukce. Anglické domy jsou svou užitnou plochou větší a jsou to domy se dvěma vstupy sestavené do řad. Naproti tomu, Solidarita má v jednom domě vstupy tři a jednotlivé objekty domů jsou sestaveny do jedné dlouhé řady.

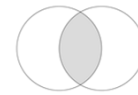

Harrow Wealds, Velká Británie

1. Vilová zástavba
2. Jednosměrné ulice
3. Stání na ulicích
4. Vlastní garáže
5. Zahrady kolem domů
6. Členitý terén
7. Třípodlažní domy
8. Valbová střecha
9. Ve vilách žije více rodin
10. V okolí hromadná doprava, která přímo nezasahuje do ulic vilové zástavby

ulice Na Šafránci, Praha

Podobný charakter má například Masarykova čtvrť v Brně, která se nachází na území Stránice. Tato čtvrť se s Vinohradskou vilovou zástavbou shoduje prakticky ve všech bodech.

Rozdílem je, že domy jsou většinou menší a ačkoliv se Stránice nachází v kopci, Vinohrady jsou více strmé.

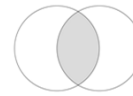

ulice Všetickova, Brno

VINOHRADY - BLOKOVÁ ZÁSTAVBA

10 VLASTNOSTÍ

1. Pravoúhlý uliční rastr
2. Vždy stejná šířka ulic
3. Obě strany ulice jsou osazeny stromy
4. Široké chodníky na úkor jednoho jízdního pruhu
=> jednosměrky
5. šikmé parkování
6. Domy jsou v historizujících stylech
7. Jednotná výška domů
8. Minimální občanská vybavenost-
Domy nemají většinou obchodní parter
9. Vysoká životní úroveň
10. Velice klidné prostředí uprostřed města

Podobný charakter má například část čtvrti Veverí v Brně, která se nachází mezi ulicemi Veverí, Úvozem a Obilným trhem. Neshoduje se s Vinohrady pouze v bodu 7.

Vinohrady jsou unikátní svou celistvostí. Brněnská veveří vychází z velice podobného konceptu, nicméně je vidět, že chyběly finanční prostředky pro plné dokončení konceptu.

ulice Korunní, Praha

ulice Veverí, Brno

HAVELSKÉ MĚSTO

10 VLASTNOSTÍ

1. Nejednotná výška domů – většinou přízemí s 2 až 4 patry s podkrovím
2. Partery často otevřené veřejnosti – především pro turisty (obchody, gastronomie)
3. Téměř všechny domy mají sedlovou střechu
4. Potlačení automobilové dopravy – větší chodníky na úkor zúžení dopravy, jednosměrky, méně parkovacích míst (pouze na širších ulicích), rezidentní modré parkovací zóny, ostatní ulice se zákazem zastavení
5. Všechny ulice vydlážděné – zpevněné plochy
6. Hustá zástavba (časté úzké středověké parcely), minimum zeleně
7. Vzhled zástavby historický a historizující
8. Založeno na částečně pravidelném půdorysu, přizpůsobeno starší zástavbě (blíže ke Staroměstskému náměstí dle starší zástavby, směrem k tehdejší hradbám založené na pravouhlém půdorysu)
9. Povrchy fasád – omítka nebo lomově zdivo (záleží na vzdálenosti od Staroměstského náměstí)

ulice Železná, Praha

10. Šířka ulic – hlavní spojnice Václavského a Staroměstského náměstí i hlavní obchodní ulice (Havelská a Rytířská) jsou široké přibližně 20m, ulice mezi ostatními bloky přibližně 10m, ulice vedoucí uvnitř bloků přibližně 3,5m
11. Fasády domů – pravidelný rastr oken, plasticita, členění především římsami, dále lizény, odlišení parteru

Ulice vedoucí k Žižkovskému náměstí v Táboře se velice podobají ulicím, které najdeme v blízkosti Staroměstského náměstí. V zástavbě se nalézají různé staré objekty s různou výškou i vzhledem. Středověké parcely způsobují hustou zástavbu skládající se téměř jen ze zpevněných ploch.

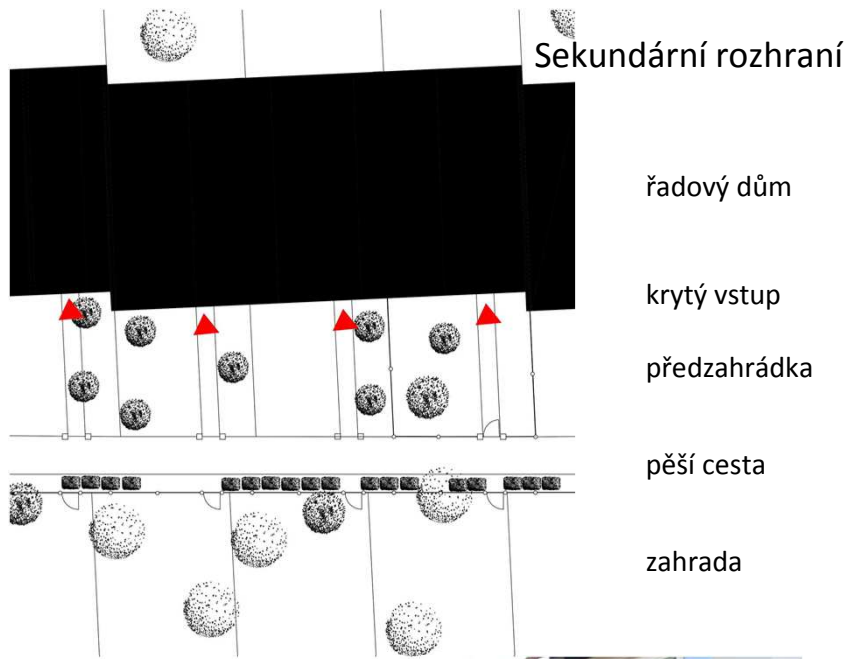
Jelikož se ale jedná o menší město, celkové pojetí ulic je v menším měřítku – domy jsou celkově nižší s menším počtem pater a ulice jsou obecně užší. V Táboře mají auta do většiny ulic zákaz vjezdu.

ulice Pražská, Tábor

SOLIDARITA

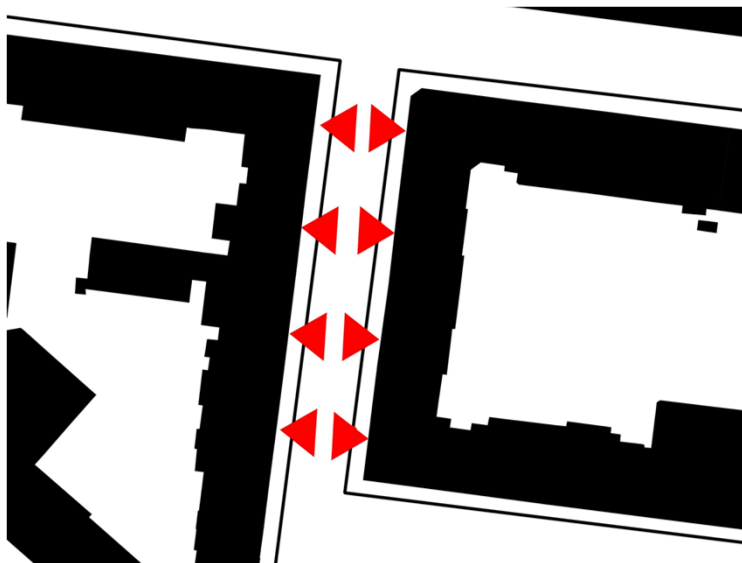

VINOHRADY vily

VINOHRADY blok. zás.

Primární rozhraní vstup do domu přímo z chodníku

HAVELSKÉ MĚSTO

